

Svar på remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande (SOU 2023:72)

Utredningens uppdrag har varit att göra en översyn av de bestämmelser i plan- och bygglagen som avser vatten. Syftet med utredningen har för det första varit att förenkla och förtydliga på vilket sätt miljö kvalitetsnormer för vatten ska få genomslag vid planläggning och prövning enligt plan- och bygglagen på ett sätt som motsvarar kraven i EU-rätten och som underlättar kommunernas tillämpning av dessa krav. För det andra har syftet varit att ge kommunerna de verktyg som behövs för att säkerställa att de krav på miljömässigt och ekonomiskt hållbara lösningar för dag- och dricksvatten som ställs vid planläggning och prövning enligt plan- och bygglagen kan genomföras i dag och vid ett förändrat klimat.

RISE välkomnar många delar av de föreslagna ändringarna och har utifrån det kompetensområde som organisationen verkar inom särskilt granskat de delar av utredningen som berör dag- och dricksvatten.

Utredningen föreslår att det införs en definition av termen dagvatten i plan- och bygglagen och lagen om allmänna vattentjänster vilket RISE välkomnar. Vi ser också positivt på att ändra definitionen av termerna avlopp och avloppsvatten ur bl.a. perspektivet att underlätta för återanvändning av dagvatten som är ett av argumenten till förslaget. Detta då behovet av återanvändning troligtvis kommer öka och då den nya EU-förordning om minimikrav för återanvändning av vatten har kommit som också beskrivs i remissen.

Förslaget innebär även att skyfall ska tolkas som dagvatten. Detta leder till konsekvenser som inte fullt ut är tydliggjorda i utredningen. Vidare har utredningen inte fullt ut hanterat otydligheter gällande ansvar, rådigheter och finansieringsmodeller för att hantera skyfall. Här har RISE ett flertal forsknings- och utvecklingsprojekt på gång som kan bidra med kunskap och underlag.

RISE ser positivt på att det förtydligas bestämmelser om hänsyn till allmänna intressen i plan och bygglagen så att möjligheterna att hantera dagvatten beaktas. Det är också positivt att det av regionplanen ska framgå hur hänsyn har tagits till och hur planen har samordnats med kommunala vattentjänstplaner.

Vidare välkomnar RISE de förtydliganden och nya krav som införs och som stärker kommunernas möjligheter till att skyddavattentförekomster och vattentäkter. Vattenbrist är idag en stor utmaning för flera kommuner och åtgärder krävs för att vattenresurserna ska bevaras. Därför ställer vi oss positiva till de nya möjligheterna kring kravställning för att skydda vattenresurserna och använda vatten sparsamt som föreslås.

RISE Research Institutes of Sweden AB

Postadress
Box 857
501 15 BORÅSBesöksadress
Drottning Kristinas väg 61
114 28 StockholmTelefon / Telefax
010-516 50 00
033-13 55 02Konfidentialitetsnivå
K2 - InternE-post / Internet
info@ri.se
www.ri.seOrg.nummer
556464-6874

RISE välkomnar även de ändringar som innebär att kommunen ges möjlighet att bestämma skyddsåtgärder i en detaljplan eller områdesbestämmelser för att motverka en otillåten påverkan på vattenmiljön om en sådan annars skulle riskera att uppkomma som en följd av planerad bebyggelse. Det är även bra att detta sedan kan utgöra ett villkor för lov eller startbesked.

Vidare välkomnar vi de föreslagna ändringarna som innebär att kommunen kan ställa krav på skyddsåtgärder för att förebygga vattenbrist, vilket exempelvis kan vara krav på rening av dagvatten. Vi välkomnar även förslaget som innebär att kommunen i detaljplanen bör kunna bestämma krav på att en dagvattenanläggning ska kunna samla upp regnvatten för bevattning. Vi ser dock att förtydliganden behövs för att tydliggöra vilken kvalitet vattnet behöver ha för att kunna användas till olika ändamål.

Förslaget om att kommunen kan ställa krav på installation av en anläggning för vattenförsörjning, samt anläggning för avlopp samt i skäligen utsträckning hantera dagvatten i område med äldre detaljplan på motsvarande sätt som för ett område med ny detaljplan är bra, men även här ser vi behovet av att vidare utreda hanteringen av skyfall.

Vi ställer oss positiva till de nya bestämmelserna som avser förstärka skyddet av våra dricksvattentäkter. Det är mycket viktigt att säkra upp den framtida dricksvattenförsörjningen ur ett flergenerationsperspektiv. RISE välkomnar också att det i lagen om allmänna vattentjänster införs en ny bestämmelse med krav på ansökan eller beslut om skydd av sådana dricksvattentäkter som ska skyddas enligt vattendirektivet.

Att det blir tydligare och enklare för kommunerna att värna vattenresurserna är också välkommet. Detta sker genom tillägget i lagen om allmänna vattentjänster om ett nytt bemyndigande enligt vilket regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, länsstyrelsen eller kommunen får meddela ytterligare föreskrifter om förbud eller begränsningar av användningen av dricksvatten vid vattenbrist eller risk för vattenbrist. RISE ser även positivt på förslaget om en möjlighet för huvudmannen att, under vissa villkor, stänga av vattenförsörjningen till en fastighet om de försummat sina skyldigheter enligt föreskrifter om förbud eller begränsning av vattenanvändningen.

Gällande möjligheten till undantag för konstruktions- och byggnadsarbeten som bl.a. innebär att en myndighet eller en kommun får tillåta en tillfällig och kortvarig försämring av vattenmiljön i samband med direkta utsläpp vid konstruktions- och byggnadsarbeten vill vi påpeka att det är viktigt att detta inte innebär att utsläpp kan tillåtas ske i potentiella dricksvattentäkter som ännu inte har fått ett vattenskydd beviljat.

Med vänlig hälsning

RISE Research Institutes of Sweden AB

Marco Lucisano